

QP Code : 13106

(3 Hours)

[Total Marks : 100]

1. Attempt the following in not more than two sentences each: 20
 - a. Why was the Family Court enacted?
 - b. Define Talaq -ul-biddat.
 - c. Define female foeticide.
 - d. What is Protective Home?
 - e. Define 'Child' under the Child Marriage Restraint Act, 1929.
 - f. Define the term Natural Guardian.
 - g. What is Nikah?
 - h. Define Dower or Mehr.
 - i. What is the punishment prescribed for Dowry death?
 - j. Define Bigamy.
2. Write short notes on any four of the following: 20
 - a. Objects of Prenatal Diagnostics Act, 1994.
 - b. National Commission for women.
 - c. Important provisions of CEDAW.
 - d. Punishment for Child marriages.
 - e. Judicial Divorce (Furquat).
 - f. Right to Education.
3. Solve any two of the following problems: 12
 - a. A Muslim Woman seeks divorce from her husband.
 - i. Can the divorced wife marry another man? Give reasons for your answer.
 - ii. When can the divorced wife marry her own husband? Give reasons for your answer.
 - b. A female employer Sita is five months pregnant working for last two years in the establishment for the same employer.
 - i. What kind of Maternity Benefit can Sita claim from her employer?
 - ii. When should Sita give notice to her employer?
 - iii. What shall be the procedure adopted by the employer to determine the Maternity Benefit in case of Sita?
 - c. A boy Subhir below 16 years of age was kidnapped from his lawful guardianship.
 - i. Which section of IPC can be applied here?
 - ii. If the boy is taken away from India. Then what is the kidnapping called and under what section?
 - iii. According to section 366, if a woman is kidnapped then what is it called?
 - iv. What is the punishment for Abduction?
4. Attempt any four essay type questions from the following: 48
 - a. Discuss the need for Prohibition of Immoral Traffic in women and also discuss the main provisions of Immoral Traffic in Women.
 - b. Explain the main provisions of 'The Prenatal Diagnostics Techniques' (Regulation and Prevention of Misuse) Act, 1994.

- c. Write in detail the offences relating to marriage under the Indian Penal Code 1860 with respect to women under the following heads:
- i. Cohabitation by deceitful means- S.493.
 - ii. Bigamy -S.494
 - iii. Adultery--S.497
- d. Discuss the health and safety of women under the Factories Act, 1948.
- e. Discuss fully the objects of 'Juvenile Justice' (care and protection of children) Act, 2000.
- f. Discuss in detail the status of women in pre-independent India and trace some of the historical events, which led to the improvement of their status.
-

१. खालीलपैकी प्रत्येकी दोन वाक्यात उत्तरे लिहा:

२०

- अ. कुटुंब न्यायालय आधीनियम का बनविण्यात आले ?
- आ. तलाक-उल-बिद्दत म्हणजे काय ?
- इ. महिला क्षणमृत्यू म्हणजे काय?
- ई. संरक्षण गृह म्हणजे काय ?
- उ. बाल विवाह बंदी कायदा, १९२९ च्या अंतर्गत 'बालक' या शब्दाची व्याख्या लिहा.
- ऊ. 'नैसर्गिक संरक्षण' व्याख्या लिहा.
- ऋ. निकाह म्हणजे काय?
- ल. मेहर म्हणजे काय?
- एँ. हुंडाबळीसाठी कायदेशीर शिक्षा काय आहे ?
- ऐ. द्विभार्या संकल्पना स्पष्ट करा.

२. टीपा लिहा (कोणतेही चार) :

२०

- अ. प्रसूतीपूर्व गर्भ व लिंग तपासणी (प्रतिबंध) कायद्याची उद्दिष्टे
- आ. राष्ट्रीय महिला आयोग.
- इ. सिडौचे (CEDAW) महत्वपूर्ण तरदूत.
- ई. बाल विवाहासाठी दंड.
- उ. कायदेशीर घटस्फोट (फारकत)
- ऊ. शिक्षणाचा अधिकार.

३. खालील प्रश्न सोडवा (कोणतेही दोन):

१२

- अ. एका मुस्लीम स्त्रीला आपल्या स्तीला घटस्फोट ध्यायचा आहे.
 - i. घटस्फोट घेतल्यानंतर ती स्त्री पुन्हा दुसऱ्यांशी लग्न करू शकते का ? कारण लिहा.
 - ii. जर त्या स्त्रीला आपल्याच नवर्याशी पुन्हा लग्न करावयाचे असल्यास कोणत्या अटीचे तिला पालन करावे लागले ?
- ब. सीता एक स्त्री कामगार पाच महिन्यांची गर्भवती असून ती मागील दोन वर्षे एका संस्थेमध्ये कार्य करत आहे.
 - i. कोणत्या प्रकारचे प्रसूती फायदे सीताला तिच्या मालकाकडून मिळू शकतात ?
 - ii. सीता तिच्या मालकाला केव्हा सूचना देऊ शकते ?
 - iii. प्रसूती फायदे मिळण्यासाठी मालकाने सीताच्या बाबतीत कोणती पद्धत वापरली पाहिजे?

क. सुभीर १६ वर्षाखाली बालक आपल्या कायदेशीर पालकांपासून अपहरण केले.

- i. भारतीय दंड संहिताचे कोणते कलम लागू होते ?
- ii. जर बालकास भारताच्या बाहेर अशा प्रकारचे अपहरण कोणत्या प्रकारचे आहे ? कोणत्या कलमांतर्गत आहे ?
- iii. कलम ३६६ अंतर्गत स्त्रीच्या अपहरणास काय म्हणतात ?
- iv. अपहरण करण्यास कोणती शिक्षा आहे ?

४. निबंधात्मक प्रश्न सोडवा (कोणतेही चार) :

४८

अ. स्त्रियांमधील अनैतिक व्यापार (निवारण) प्रतिबंधाची गरज लिहा आणि अनैतिक व्यापार (निवारण) च्या विशेष तरतुदी लिहा.

ब. अबर्ग परीक्षा तंत्र (ठराव व दुरुपयोगाच्या प्रतिबंधक) अधिनियम १९९४च्या महत्वाच्या तरतुदी लिहा.

भ. अल्पवयीनासाठी न्यायदान (देखरेख आणि बाल संरक्षण) अधिनियम, २००० च्या महत्त्वाचे उद्देश काय आहे, ते चर्चा करा.

म. खालील विषयावर माहितीच्या संबंधीत भारतीय दंड संहिता १८६० मध्ये लग्नासंबंधी कोणते गुन्हे उल्लेखलेले आहेत, यावर सविस्तर माहिती लिहा.

i. फसवणूक करून एकत्रीत राहणे - कलम ४९३

ii. एकापेक्षा जास्त विवाह करणे - कलम ४९४

iii. व्यभिचार - कलम ४९७

क. कारखाना अधिनियम, १९४८ मध्ये स्त्रियांच्या आरोग्य व संरक्षणासाठी कोणते नियोजन केले आहे ते लिहा.

ड. अल्पवयीनासाठी न्यायदान (देखरेख आणि बाल संरक्षण) अधिनियम, २००० च्या महत्त्वाचे उद्देश काय आहे, ते चर्चा करा.

फ. स्वतंत्र्य पूर्वकाल खंडातील महिलांचे समाजातील स्थान याबाबत विस्तृत विवेचन करा व स्त्रियांच्या उद्घत प्रक्रियेतील ऐतिहासिक घटनेचा आढावा सदर करा.